

RISICO – Kymenlaakson startup-kehityksen kärjessä

Atte Jäntti & Erna Gronow (toim.)

Atte Jäntti & Erna Gronow (toim.)

RISICO – KYMENLAAKSON STARTUP-KEHITYKSEN KÄRJESSÄ

REGIONAL
COUNCIL
of
KYMEN
LAAKSO

Leverage from
the EU
2014–2020

XAMK INSPIROI 45

KAAKKOIS-SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULU
KOTKA 2022

© Tekijät ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Kannen kuva: Erna Gronow

Taitto ja paino: Grano Oy

ISBN: 978-952-344-447-8 (nid.)

ISBN: 978-952-344-448-5 (PDF)

ISSN: 2489-2475 (nid.)

ISSN: 2489-6764 (verkko)

julkaisut@xamk.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1.	RISICO: luomassa innovatiivista liiketoimintaa	4
1.1.	Innovaatioekosysteemeistä uutta liiketoimintaa Kymenlaakson RIS-kärkialoille	4
1.2.	Mikä ihmeen RISICO? – Hankkeen johdanto ja tavoitteet	5
2.	RISICO kehittämässä RIS3-kärkialoja	10
2.1.	Green Future Hackathon haastoi vihreämpään tulevaisuuteen	10
2.2.	Carbons Finland Kouvolasta opiskelijoiden yritystapauksena	13
2.3.	Goodlife Technology – hyvinvointia digitaalisesti	14
2.4.	Palvelumuotoilija Heini kehittämässä palveluratkaisuja	16
2.5.	Jenna kehittämässä Tech Runway toimintaa	16
2.6.	Rideer Nordic – kansainvälistymistä logistiikan alustalla	17
3.	RIS3-teema: osaamisen kehittäminen	19
3.1.	Miksi ja miten kiihdytysohjelma auttaa yrittäjiä	19
3.2.	Työharjoitteluna oman yrityksen kehittäminen – RISICO:n tuella	21
4.	Verstasmallit työelämän valmiuksien ja yrittäjyyden kehittäjänä	24
5.	RIS3-teema: infrastruktuurin ja toimintaympäristön kehittäminen	30
5.1.	Opiskelijat mukana yrittäjyyspalveluiden kehityksessä	30
5.2.	Making the digital future of Kymenlaakso SMEs	33
5.3.	RISICO-innovaatioekosysteemi	35
5.4.	The RISICO Journey – take-aways and ideas for the future	37

1. RISICO: luomassa innovatiivista liiketoimintaa

Kirjoittajat: Tomi Heinonen, Erna Gronow

1.1. Innovaatioekosysteemeistä uutta liiketoimintaa Kymenlaakson RIS-kärkialoille

Kirjoittaja Tomi Heinonen toimii Xamk Xentren johtajana. Xentre on avoin ja kansainvälinen yrittäjyyden ja innovaatioiden tutkimus- ja koulutusyksikkö.

Kymenlaaksossa on tehty pitkäjänteisesti ja monipuolisesti liiketoiminnan kehittämisen sekä yrittäjyyden eteen erinomaista työtä! Xamkin yhteistyö alueen innovaatioekosysteemitomijoiden kanssa on ollut pitkäjänteistä ja tarvelähtöistä. Se on osaltaan edistänyt laajasti alueen yrittäjyyttä ja yritysten liiketoimintaa ja luonut ja ylläpitänyt alueella yrittäjämönteistä kulttuuria.

Nyt päättyneessä RISICO-hankekokonaisuudessa (toteutusaika 1.5.2020–30.4.2022) pureuduttiin Kymenlaakson innovaatioekosysteemitomijoiden kanssa uuden liiketoiminnan synnyttämiseen Kymenlaakson älykkään erikoistumisen kärkialoilla (RIS3) digitaalisuudessa, logistiikassa ja kierrätys- sekä biotaloudessa. Innovaatioekosysteemi kytkee käytännössä yhteen seudun yrittäjät ja yritykset sekä oppilaitoksista opiskelijat, opettajat ja asiantuntijat TKI-toiminnassa. Tässä hankkeessa tavoitteena oli tuoda esiin aitoja yhteiskunnasta ja elinkeinoelämästä nousevia haasteita ja kehittää ratkaisuja monialaisissa verkostoissa, tiimeissä sekä prosesseissa aina ideointivaiheesta tuotteen rakentamiseen, pilotointiin, testaukseen ja kaupallistamiseen.

Käsillä oleva julkaisu avaa mahdollisuuden kurkistaa yrittäjyyteen sekä oppia ja syventää tietämystä yrittäjyydestä, tuote- ja palvelukehittämisestä sekä uuden liiketoiminnan rakentamisesta pk-yrityksissä. Hankkeen päätoimet ovat olleet hackathonit innovaatioiden luomisessa ja ratkaisuvaihtoehtojen kartoittamisessa. Lisäksi hankkeessa on toteutettu yritysten ja opiskelijoiden yhteisiä tuotekehitysprojekteja suorien yritystarpeiden sekä hackathoneista nousseiden mahdollisuuksien perusteella. Hanke on tukenut yritysten, opiskelijoiden ja Xamkin henkilöstön innovaatioiden kaupallistamista yritysten spinoff- ja start-upien kehityksen esivaiheissa. Hankkeessa on rakennettu innovaatioalusta tukikaupallistamisprosesseineen, joiden avulla kyetään luomaan ja kehittämään uutta liiketoimintaa RIS3-aloilla toimiville yrityksille, yrittäjille ja uusille startupeille. Käsillä oleva julkaisu avaa tätä mielenkiintoista maailmaa ja ilmiökenttää lukijoille käytännön toiminnan ja esimerkkien avulla.

Antoisia lukuhetkiä ja oppimiskokemuksia uuden liiketoiminnan kehittämisen ja innovatiivisen yrittäjyyden parissa!

Tomi Heimonen 02.06.2022

1.2. Mikä ihmeen RISICO? – Hankkeen johdanto ja tavoitteet

Erna Gronow Xlab tiloissa työpäivän aikana.

Kirjoittaja Erna Gronow toimi RISICO-hankkeen projektipäällikkönä 2020-2022. Hän on koulutustaustaltaan kansainvälisen liiketoiminnan KTM Aalto yliopistolta ja omaa laajan kokemuksen eri liiketoiminnan tehtävistä ja yrityskehityksestä sekä Suomesta että ulkomailta. Startup-yrittäjien auttaminen ja edistäminen on hänen intohimonsa, ja hän mielellään pistää itsensä likoon yrittäjien puolesta.

RISICO – innovaatioekosysteemeistä uutta liiketoimintaa Kymenlaakson RIS-kärkialoille – alkoi toukokuun alussa 2020, juuri kun koronavirus alkoi kunnolla iskeä Suomeen. Tavoitteena oli edistää Kymenlaakson RIS3-strategiaa – älykkään erikoistumisen kiihdytyskaistaa – koronasta huolimatta. Loimme

uuden innovaatioalustan, johon toivotimme Kymenlaakson PK-yrittäjät sekä yrittäjyydestä kiinnostuneet opiskelijat tervetulleiksi.

Kotkan Xamk Xlab innovaatiotiloistamme käsin toteutimme koko Kymenlaakson kattavia kiihdytysohjelmia, hackathoneja sekä sijoittaja- ja yrittäjyystapah-tumia ja sparrailimme yrittäjiä niin tuotekehityksessä kuin tuotteiden kauppalistamisessa.

Tässä loppujulkaisussa on tarkoitus tuoda esille yrittäjien, opiskelijoiden ja mui-den innovaatioekosysteemin kumppaneiden ääniä, kokemuksia ja mielipiteitä RISICO:n toiminnasta 2020–2022 – sekä heidän ehdotuksiaan tulevaisuudelle, jotta kiihdytyskaista toimisi vielä tehokkaammin.

Kymenlaakson RIS3-kärkialat ja RISICO

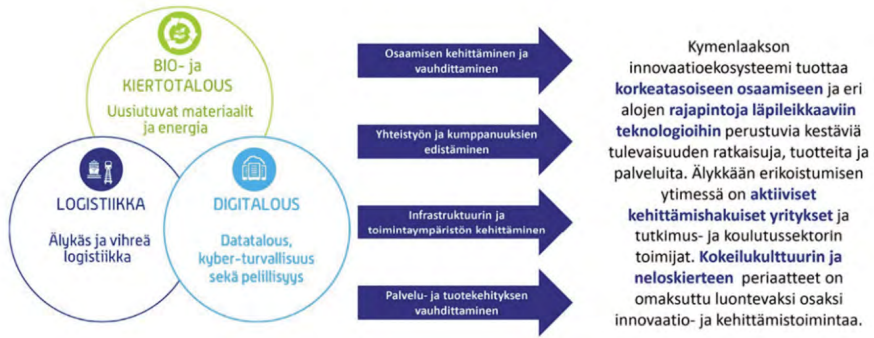
Kymenlaakson älykkään erikoistumisen strategiset kärkivalinnat strategiakau-della 2021–2025 jatkavat samoilla linjoilla kuin edellisen strategiakauden kärjet:

- Älykäs ja vihreä logistiikka (logistiikkakärki)
- Uusiutuvat materiaalit ja energia (bio- ja kiertotalouskärki)
- Datatalous, kyberturvallisuus sekä pelillisuus (digitalouskärki).

RISICO:ssa oli mukana tuote- ja palvelukehitystoimintaa jokaiselta kärkialal-ta. Koronan vaikutus tosin edisti digitalouskärjen kehitysprojektien vahvaa edustusta, kun alasta riippumatta maailmanlaajuisesti PK-yrittäjille tuli pakon sanelema digiloikka. RISICO:n tavoitteena oli synnyttää näille kärkialoille uutta liiketoimintaa Kymenlaaksossa, ja siinä kyllä onnistuimme: uusia startup-yri-tyksiä syntyi, ja moni seudun PK-yritys edisti uusien tuotteiden tai palveluiden kaupallistamista.

Strategisten kärkivalintojen lisäksi Kymenlaakson strategiassa on tunnistettu kärkivalinnoille yhteisiä, älykästä erikoistumista vahvistavia toiminnallisia ta-voitteita. Nämä toiminnalliset tavoitteet ovat

- osaamisen kehittäminen ja vahvistaminen
- yhteistyön ja kumppanuuksien edistäminen
- infrastruktuurin ja toimintaympäristön kehittäminen
- palvelu- ja tuotekehityksen vauhdittaminen.

Älykkään erikoistumisen strategian tahtotila sekä sisällölliset ja toiminnalliset kärjet.

Tässä loppujulkaisussa keskitymme kolmen kärkialan lisäksi kahteen yhteiseen teemaan: osaamisen edistämiseen – myös tuote- ja palvelukehityksessä ja yrityskehityksessä – sekä infrastruktuurin ja toimintaympäristön kehittämiseen – myös etätoteutuksina.

Myös jatkossa nämä kärkialat ja teemat ovat oleellisia Kymenlaakson kasvulle ja tulevaisuudelle.

RISICO – osallistujat ja tulevaisuus

RISICO:n järjestämiin ohjelmiin, projekteihin, tapahtumiin ja tilaisuuksiin osallistui satoja ihmisiä ja kymmeniä yrityksiä Kymenlaaksossa. Seuraava kuva avaa osallistujiamääriä osaan RISICO toimenpiteistä, kuten hackathonit, kiihdytysohjelmat ja tuote- ja palvelukehityksen projektit.

RISICO STATS

RISICO in numbers

Hackathons

6

Participants

126 Students & Entrepreneurs

Business Accelerators

3

Participants

21 Kymenlaakso Start-ups

Product & Service Development Projects

SME Projects

24

Participants

123
Students

Student-led Projects

6

23
Kymen-
laakso
Companies

Campuses Involved

3

Students from 16 fields of study

Technology 6
Business 6
Others 4

European union
Euroopan unionin kumppari

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

XAMK
Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

RISICO-hankkeen toimenpiteitä lukuina. Näiden lisäksi RISICO oli mukana toteuttamassa Kymenlaaksossa lukuisia yrittäjyyden ja rahoituksen tapahtumia, joissa oli useampia satoja osallistujia (mm. Ship Startup Festival, Myynnin Aamupala -tapahtumat, Sijoita tulevaisuuteen -tapahtumat).

RISICO:sta tuli oleellinen osa Kymenlaakson yrittäjyys- ja varsinkin startup-ekosysteemiä. Se ansiosta moni yrittäjä ja yrittäjyydestä kiinnostunut opiskelija kirkasti tuote- ja palvelutarjontaansa ja lähti kokeilemaan uutta toimintaa ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Moni RISICO:ssa kehitetty tai jatkojalostettu toimintamalli – esimerkiksi opiskelijoiden tuotekehityksen kesäkiihdyttämö, verkkototeutuksena tehdyt hackathonit, tiiviimpi yhteistyö seudun yrittäjyhdistyksien kanssa – on jatkossakin RIS3-strategiaa edistävää toimintaa, jota tulisi ylläpitää.

Innovaatioekosysteemin tarpeellisuus korostui vielä erityisesti, kun etätyöaika pakotti yritykset työskentelemään eristyksissä normaaleista verkostoista ja yhteistyökumppaneista. Silti RISICO:n aikana syntyi uusia innovaatioita, yrityksiä ja kasvutarinoita, joissa RISICO-hankkeen tarjoamat toimintamallit ja palvelut ovat olleet merkittävässä roolissa.

Erna Gronow

RISICO-projektipäällikkö

2. RISICO kehittämässä RIS3 kärkialoja

Kirjoittajat: Atte Jäntti, Markku Suutari, Janne Niittymäki, Anna Falck

2.1. Green Future Hackathon haastoi vihreämpään tulevaisuuteen

RIS3-kärkialoja Kymenlaaksossa ovat digitaalisuus, logistiikka ja bio- ja kiertotalous. RISICO:n toimintatapoihin kuului hackathonien järjestäminen. Useimmissa hackathoneissa opiskelijatiimit olivat ratkomassa paikallisten PK-yritysten haasteita, ja joskus opiskelijatiimit ja yrittäjät olivatideoimassa uusia yritys- tai spinoff-ideoita. Hackathonien teemoja ammennettiin suoraan RIS3-älykkään erikoistumisen tulevaisuuden teemoista, muun muassa Crisis Hack Kymenlaakso, Digital Business Hackathon, 5G Logistics Hackathon – tai seuraava tarina bio- ja kiertotaloutta edistävästä Green Future Hackathonista, jossa RISICO yhdisti voimavarojaan NY Nuori Yrittäjyys yhdistyksen ja EIT (European Innovation Technology) Raw Materials toiminnan kanssa. Green Future Hackathonista on kirjoittanut RISICO:n projektityöntekijä ja data analytiikan opiskelija Xamkilla Atte Jäntti, Mari Suutari-Laakson haastattelun pohjalta.

Green Future Hackathon järjestettiin 4.–6.2.2021. Kolmipäiväinen hackathon-tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Nuori Yrittäjyys -yhdistyksen kanssa. Tapahtuman tavoite oli edistää virheitä ratkaisuja koskevaa innovointia. Nuori Yrittäjyys yhdistys toi tapahtumaan mentoreita ja auttoi suunnittelemaan tapahtuman kulkua, RISICO hoiti tapahtuman organisaation etätapahtumana ja muut järjestelyt. Tapahtuman tavoitteena oli antaa opiskelijoille työkalut uusien vihreiden ratkaisujen innovointiin heille annettuihin kohteisiin. Osa tiimeistä työsti Xamkin uuden Kotkan kampuksen vihreitä innovaatioita, kun muut innovoivat EIT Raw Materials -hankkeen antamaa tehtävää, jossa keskityttiin tiettyjen materiaalien kestävän kehityksen innovoiviin ratkaisuihin.

Nuoren Yrittäjyyden Mari Laakso-Suutari oli yksi EIT Raw Materials -tiimien ohjaajista ja auttoi tapahtuman järjestämisessä. Tässä artikkelissa avataan Marin kokemuksia ja näkemyksiä Green Future Hackathonista.

Nuori Yrittäjyys on noin 20 vuotta vanha voittoa tavoittelematon yhdistys, joka tuo resursseja ja tukee nuorten yrittäjyyteen ja talouteen liittyvää opetusta. Nuori Yrittäjyys tarjoaa maksutonta materiaalia verkkosivuillaan. Sivujen pääkohderyhmä on opettajat, jotka voivat käyttää materiaaleja opettamisen tukemiseen. Nuori Yrittäjyys -yhdistys auttaa myös järjestämään tapahtumia myös

korkeakouluissa, jotka jakavat samoja tavoitteita sen kanssa. Tämän vuoksi se osallistui myös Green Future Hackathonin innovointitapahtumaan.

Green Future Hackathon käytti Nuoren Yrittäjyyden innovaatioleirikonseptia, jossa käytetään olemassa olevia resursseja uuden luontiin. Ensiksi innovaatioleirillä keskitytään määrittämään jokaisen osallistujan vahvuudet. Tämä auttaa osallistujia työskentelemään tehokkaammin toistensa kanssa sekä itselleen mielekkäämmissä tehtävissä. Kun vahvuudet on määritelty, tiimit pääsevät tutustumaan toisiinsa ja aloittamaan heidän tiiminsä haasteen.

“The communication and the amount of support by the mentors was big. Thank you so much, love to work with professionals who know what the organisation is. They helped us a lot and gave us great ideas to think. Everything was great, thank you so much. A lot of experience which will be useful for me in the future”
– Tagir Murtazin, Green Future Hackathon participant, Digital International Business student, Xamk

Yleensä hackahontapahtumissa kaikki tiimit työstävät samaa haastetta, mutta Green Future Hackathon otti erilaisen lähestymistavan, joka osoittautui toimivaksi. Tiimit oli jaettu työstämään kahta erilaista haastetta, jotka molemmat liittyivät vihreän tulevaisuuden innovointiin. Tiimit, jotka työstivät EIT Raw Materials -hankkeen antamaa haastetta, olivat Marin ohjeistuksen alla. Marille muistettavin näiltä tiimeiltä syntynyt innovaatio oli ekologinen matto, joka tulisi luoda korkista. Korkki olisi materiaalina ekologinen ja helppo kierrättää, ja se on luonnollisesti antibakteerinen.

Uusien innovaatioiden ja ideoiden luominen on tärkeää, mutta ainakin yhtä tärkeää on mahdollistaa niiden käyttöönotto maailmalla. Tämän vuoksi yksi Hackathonin keskittymisistä oli innovoinnin ja ideoinnin lisäksi tuotteistaminen ja mahdollisen markkinoinnin ja tuotteen talouden suunnittelu. Kuitenkin maailmaa mullistavinkaan innovaatio ei ole minkään arvoinen, ellei sitä saada käyttöön.

Green Future Hackathon oli uniikki myös siksi, että se pidettiin etä tapahtumana. Tämä loi uusia haasteita mutta toi myös uusia mahdollisuuksia, joista tuli lopulta erittäin arvokkaita. Kaiken järjestäminen verkkoyhteyden välityksellä on hankalampaa organisaation sekä osallistujien aktivoinnin kannalta, mutta etä tapahtuma ei vaadi tilojen järjestelyä eikä ole sidottu maantieteellisesti yhdelle alueelle, mikä mahdollisti muun muassa mentoreiden etsimisen kaikkialta maailmasta. Tämän johdosta tapahtumaan saatiin loistavia mentoreita, jotka eivät olisi muuten päässeet osallistumaan, jos olisi täytynyt olla paikan päällä Kymenlaaksossa.

RISICO toi kahdeksan Kymenlaakson yritystä Slush-tapahtumaan ja järjesti Hack Your Slush Pitch -valmennuksen. Kuvassa Projektipäällikkö Erna Gronow ja Kouvolan SJS Solutions Oy:n Juho Repo. Ernan ottama kuva oli myös Kouvolan Sanomissa.

Jopa Nuori Yrittäjyys, suuri valtakunnallisesti toimiva organisaatio, oppi hackathonista uusia asioita. Hackathon olisi voinut olla Marin mielestä lyhyempi, tiiviimpi, sillä ajattelutyö on hyvin kuluttavaa ja vaatii reilusti aikaa palautua. Aina enemmän ei siis ole enemmän. Tämä oli Nuoren Yrittäjyyden ensimmäinen hackathon, jossa oli eri haasteita eri tiimeille, mutta järjestely todettiin hyvin toimivaksi ja kiinnostavaksi. Mari myös totesi, että Nuori Yrittäjyys piti erityisesti uusien tahojen kanssa työskentelystä, sillä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk ei ole Nuori Yrittäjyys yhdistyksen yleinen yhteistyökumppani.

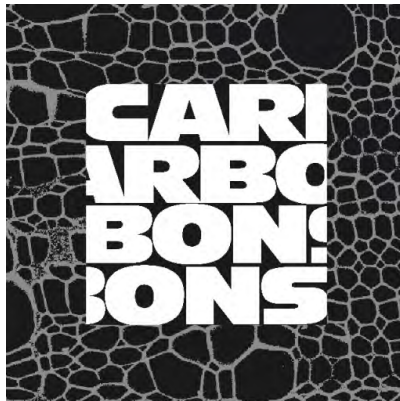
“I loved the way mentors suggested for us solutions and problems that could occur during our project. I had a chance to connect with lots of new people and it was great”
– Krishna Tripathi, Green Future Hackathon participant, Xamk Environmental Engineering student

Lopuksi Mari jätti muutamia ajatuksia tulevien hackathonien kehittämisestä. Hackathonit ovat mahtava mahdollisuus järjestää eri koulujen välisiä yhteistöitä, ja tätä pitäisi kannustaa enemmän. Haasteiden esittäjät, osallistujat ja tapahtuman järjestäjät kaikki saavat enemmän irti hackathonista, jossa on heterogeeninen osallistujakunta. Tämä myös auttaa innovoinnissa, sillä ryhmissä olisi osallistujia, joilla on erilaisia vahvuuksia ja näkemyksiä. Samasta syystä myös kansainvälisiä hackathoneja kannattaa harkita vakavasti.

2.2. Carbons Finland Kouvolasta opiskelijoiden yritystapauksena

Kirjoittaja Markku Suutari on perustanut Carbons Finland Oy:n. Kouvolalainen yritys kehittää biohiilipohjaisia tuotteita sekä kotitalouksien puutarhoihin että teollisuuden käyttöön.

Keväällä 2022 Carbons Finland oli opiskelijoiden yritystapaus Xamkin International sales & marketing ryhmän oppitunneilla. Opiskelijatiimit ideoivat sekä Carbonsin someviestintää että kuinka ohjata asiakkaita verkkokauppaan: <https://kauppa.carbons.fi/>.

Pidimme opiskelijoiden kanssa verkkopalaverin, jossa kerroin, mikä on nykytilanne, miten biohiiltä käytetään ja ketkä sitä käyttävät. Laitoin myös ryhmille yleisluontoista tietoa englanniksi ja myös yksityiskohtaista tietoa. Välipalaverissa kävin keskusteluja opiskelijoiden kanssa kampuksella ja tietenkin olin paikalla kuuntelemissa ryhmien loppuesityksiä.

Olin hyvin positiivisesti yllättynyt, kuinka syvällisesti opiskelijat olivat perehtyneet teemaan. Harjoituksen perusajatus oli katsoa bisnestä nuorten ja digimarkkinoinnin näkökulmasta. Tietenkin samalla sain luotua valtavan verkoston fiksuihin kansainvälisiin nuoriin, jotka nyt perehtyvät biohiilien maailmaan.

Xamkin RISICO-hanke avasi hyvin luontevan kanavan Carbons Finland Oy:n ja kansainvälisten ja motivoituneiden opiskelijoiden välille. Opiskelijat tarvitsevat todellisia käytännön haasteita, todellista tekemistä, ideointiin pohjia. Yritysten tulisikin olla avoimia käymään keskustelua nuorten kanssa ja avustaa heitä opiskeluissa.

Kokemukseni Xamkin RISICO-hankkeesta ja yhteistyöstä Erna Gronow'n ja opettaja Sara Czabai-Leppäsen kanssa olivat hyviä. Suosittelen yrityksille tämänlaisia yhteistyömuotoja Xamkin kanssa varsinkin digi- ja someeteemoissa.

Kirjoittaja: Markku Suutari

2.3. Goodlife Technology – hyvinvointia digitaalisesti

Kirjoittaja Janne Niittymäki on Kotkassa toimivan Goodlife Technology Oy:n CTO ja yksi perustajista. Goodlife Technology osallistui laaja-alaisesti RISICO-toimintaan, muun muassa Business Booster kiihdytysohjelmaan, yritys-opiskelijakehitysprojektilla digital business opiskelijalle ja osallistumalla eri tapahtumiin ja tilaisuuksiin.

Goodlife Technology Oy Kotkassa toimii enimmäkseen terveyden ja hyvinvoinnin kentällä kehittäen aitoihin tarpeisiin räätälöityjä tuotteita. Toimialan ja kokemuksemme johdosta saamme paljon kutsuja hankkeisiin, ja moniin niistä olemme innolla lähteneetkin. Kokemuksemme mukaan hankkeilla on erittäin positiivinen ja monipuolinen vaikutus. RISICO-hanke ei ollut tässä poikkeus, vaan suorastaan esimerkillinen, vaikka emme itse pystyneetkään osallistumaan kaikkiin tapahtumiin ja vierailuihin. Hankkeet tarjoavat yrittäjille erinomaisen tilaisuuden verkostoitua ja tuntea, että et ole yksin haasteittesi kanssa. Vaikka hanke itsessään ei aina suoraa ratkaisua tuottaisikaan, joukossa on aina enemmän voimaa ja mahdollisuutta löytää toimivampia menetelmiä.

RISICO-hanke onnistui hyvin aktivoimaan opiskelijoita erilaisiin hackathon- ja vastaaviin teemoihin sekä aidosti kannusti opiskelijoita kehittymään ja jopa perustamaan yrityksiä. Suuriin tapahtumiin osallistuttiin joukolla, ja omakohteisesti pystyin toteamaan, että niitä osattiin myös järjestää. Hiukan varauksella lähdin tutustumaan ”demo day” henkiseen iltapäivään, mutta opiskelijoiden tarmokkuus ja tuotteliaisuus yllätti minut täysin. Xamkin tiloissa pidetyssä tapahtumassa oli käytännössä jokaisella koneella esitteillä jotain ja mikä parasta: aina joku selvästi omasta tuotoksestaan ylpeä opiskelija kertoi, mitä juuri hän oli onnistunut tekemään tähän... Ihailtavaa innokkuutta, joka tempaa mukaansa.

Yrityksillä on täysi mahdollisuus poimia tätä innokkuutta mukaan omaan toimintaansa. Olen itse ohjannut ja kouluttanut yli 80 opiskelijaa antaen heille vastuuta ja vauhtia kasvaa mukaan työelämään. Tästä porukasta on siirtynyt ihmisiä Supercellille, Roviolle, MTV:lle ja yrittäjiksi. Eikä tietystikään sovi unohtaa sitä, että lähes koko meidän nykyinenkin tiimimme on tullut meille samalla kaavalla. Opiskelijat tulee kuitenkin vastuullisesti ottaa osaksi henkilöstöä. Pohdi omat tarpeesi huolella ja pidä jatkuvaa yhteyttä oppilaitoksiin ja opettajiin. Muista, että opiskelijaa ei tilata kuin pitsaa! Kun sitten riveihisi saat sellaisen, anna tarvittavaa tukea ja mahdollisuudet oppia ja kasvaa (= aikuistua). Muista, että meidän reliikkien ajatusmaailma kaipaa ajoittain päivittämistä.

Xamkin opiskelijoita oli harjoittelijoina auttamassa sekä RISICO-tapahtumien toteutuksessa että pidemmillä harjoittelujaksoilla Kymenlaakson yrityksissä tuote- ja palvelukehitysprojeekteissa. Kuvassa motivoituneita opiskelijoita Kotkassa. (Kuva: Erna Gronow)

Tämä vuoden alussa sain idean virallistaa ja nimetä tämän mallin. Lanseera-
simme Goodlife Academyn ajatuksella, jossa otamme ”siipiemme suojaan”
kourallisen opiskelijoita. Mukana olevan joukon tulisi olla monipuolinen, ja sii-
hen tulisi kuulua opiskelijoita kaikista vaiheista. Academyn ideana on, että
sama tiimi on kasassa ja kasvaa ammatillisesti aina valmistumiseen asti, minkä
jälkeen opiskelijan työpaikka on taattu. Opiskelija voi itse valita, minne hän ha-
luaa mennä töihin: joko hän tulee meille, tai sitten mieli voi vetää toisaalle. Kun
Academy tekee työnsä huolellisesti, siitä valmistuvat ihmiset ovat niin taitavia
ja kypsiä, että valinta on lopulta heidän. Goodlife Academyn osallistujien määrä
on 3–5 ihmistä, ja mukana pysymiseen vaaditaan motivoitunutta ja sitoutuvaa
asennetta. Halukkaat opiskelijat voivat olla yhteydessä allekirjoittaneeseen ja
perustella: miksi juuri sinä olet sopiva tähän eliittiin?

2.4. Palvelumuotoilija Heini kehittämässä palveluratkaisuja

Yksi RISICO:n tavoitteista oli yhdistää opiskelijoita ja yrityksiä tuote- ja palvelukehityksen projektien pariin, etenkin RIS3-aloilla. RISICO auttoi useita opiskelijoita löytämään harjoittelupaikkansa. Tässä haastateltiin palvelumuotoilun opiskelijaa Heini Tirraa, jonka perusteella RISICO projektityöntekijä Atte Jäntti kirjoitti artikkelin.

Heini Tirra suoritti harjoittelunsa Same-eYes Oy:ssä markkinointi- ja videopalveluyrityksessä Kuusankoskella kehittäen erityisesti digitaalisten palveluiden palvelumuotoilua.

Heini Tirra suoritti harjoittelunsa Same-eYes-yrityksessä. Hän koki, että harjoittelun aloittaminen oli hankalaa, sillä ei ollut selvää, miten hän pystyisi auttamaan yritystä. Siksi ensimmäinen askel oli kartoittaa yrityksen palvelupolkuja, joita paljastuikin noin 20. Yrityksen toiminnasta oppimisen jälkeen Heini siirtyi työstämään yrityksen pilottihanketta, digitaalisten palveluiden palvelupistettä kauppakeskus Veturissa Kouvolassa.

Heini pääsi järjestämään palvelupisteen henkilökunnalle etätyöpajan, joita pidettiin noin viikon välein ja joissa keskityttiin kouluttamaan asiakkaista henkilökuntaa ja parantamaan palvelua. Heini loi työpajoja, joissa käsiteltiin muun muassa asiakasprofieileja, asiakkaiden yleisimpiä käyttäytymismalleja ja sitä, mitä asiakkaat odottivat palveluilta, sekä kyseisen asiakasprofiilin yleisimpiä ongelmia. Näistä opeista Heini koosti asiakasprofiilikortit, joiden oli tarkoitus kiteyttää opittu tieto ja toimia muistutuksina palveluhenkilöstölle.

Muihin toimenkuviiin kuului Veturin palvelupisteen henkilöstölle luotu työtyytyväisyyskysely. Tarkoitus oli hahmottaa, miten henkilöstö kokee työskentelyn palvelupisteellä, ja etsiä parannettavia alueita. Heini kannusti henkilöstöä myös antamaan kehitysideoita. Heini kertoi toimenkuvansa olleen ihan kivoja, ja hän haluaisi jatkossa isommankin kehityskohteen, jossa olisi useampia työntekijöitä. Palvelumuotoilun kehityksen työpajat onnistuvat parhaiten, kun mukana on aktiivisia ihmisiä, joilla oli monenlaisia eri taustoja ja näkemyksiä.

2.5. Jenna kehittämässä Tech Runway toimintaa

Yksi RISICO:n tavoitteista oli yhdistää opiskelijoita ja yrityksiä tuote- ja palvelukehityksen projektien pariin, etenkin RIS3-aloilla. RISICO auttoi useita opiskelijoita löytämään harjoittelupaikkansa. Haastattelimme Jenna Rajamäkeä, joka kertoi RISICO-harjoittelijoiden kokemuksista Redstone Aero Oy:llä. Haastattelusta Atte Jäntti kirjoitti artikkelin.

Jenna Rajamäki oli tradenomiopiskelija ja harjoittelijana Redstone Aero Oy:ssä, joka kehittää Helsinki East Aerodrome lentokenttätoimintaa Pyhtäällä. Harjoitteluun sisältyi muun muassa lentoalan Tech Runway tapahtuman suunnittelua ja toteutusta sekä yrityksen talouspuolen hallinnointia.

Jenna pääsi Redstone Aerolla tekemään oman alansa työtehtäviä, kuten yritysten laskuttamisen lisäksi myös tapahtumatuotannon tehtäviä. Jenna varaili busseja, oli mukana aikataulusuunnittelussa sekä toimi viestijänä eri yritysten kanssa. Redstone Aero osallistui Tech Runway tapahtumaan, ja Jenna pääsi osallistumaan tapahtuman järjestelyihin. Jenna kertoi, että hänen vastuihinsa sisältyi muun muassa Aeronautica Arenan tilojen hallintaa, kuten kojujen järjestelyjä, ja tapahtuman aikana hän ratkoi Teams-yhteyksiin liittyviä ongelmia ja kysymyksiä aikatauluista ja järjestelyistä. Jenna piti siitä, että hän sai aitoa vastuuta tapahtumasta, sillä se opetti omalla tavallaan luottamaan itseensä ja tekemiseensä. Jenna sanoi että ”Tuli tunne, että kyllä minä osaan ja onnistun!”.

Jenna oppi paljon työharjoittelustaan Redstone Aerolla. Hän pääsi kehittämään muun muassa englannin kielen, viestinnän, markkinoinnin ja tapahtumatuotannon taitojansa. Bonuksena hän pääsi oppimaan tuulitunnelissa lentämistäkin. Työharjoittelun aikana Jenna sai paljon uusia kontakteja, ja tästä kokemuksesta hän sanoi oppineensa paljon asiakaspalvelutaitoja. Jenna kertoi olleensa tyytyväinen työharjoitteluunsa, tosin hän olisi toivonut pääsevänsä vielä enemmän yrityksen töihin mukaan. Joskus työtä ei uskalleta laajasti jakaa harjoittelijoille, sillä työnantajaa voi huolestuttaa harjoittelijan kyvykkyys tai harmi, joka mahdollisista virheistä koituu yritykselle.

RISICO yhdisti paljon muitakin opiskelijoita ja yrityksiä, muun muassa tapahtumien, työharjoitteluiden ja opinnäytetöiden parissa. On tärkeää, että tätä toimintaa tuetaan tulevaisuudessa muilla aloitteilla ja hankkeilla, sillä sekä opiskelijat että yrittäjät ovat antaneet paljon positiivista palautetta RISICO:n toiminnasta. Opiskelijat arvostavat apua harjoittelupaikkojen löytymisessä, ja samaan aikaan yritykset arvostavat sitä, että projektien hallinnointi ja sopivien opiskelijoiden haku helpottuu, kun toinen osapuoli auttaa siinä tai hoitaa sen kokonaan.

2.6. Rideer Nordic – kansainvälistymistä logistiikan alustalla

Kirjoittaja Anna Falck-Kainulainen on Rideer Nordic Oy:n toimitusjohtaja Kotkassa. Rideer Nordic osallistui ensin antamalla yrityksen kehityshaasteen opiskelijoille RISICO:n järjestämään Digital Business Hackathon tapahtumaan. Sen jälkeen Rideer Nordic osallistui RISICO:n järjestämään Business Booster yrityskiihdyttämön ohjelmaan. Rideer Nordic tuotteisti alustaosaamisensa logistiikan puolella ja tähtää nyt pohjoismaisille markkinoille.

Rideer Nordic (ennen Aittakoodi) osallistui Xamkin RISICO Business Booster -hankkeen koulutuksiin [Tilausajot.net](https://tilausajot.net)-palvelullaan keväällä ja kesällä 2021. Pienelle kasvuyritykselle tyypillinen resurssi- ja aikapuute on myös Rideer Nordicille tuttua, ja Business Booster -ohjelma antoi hyvää tukea näissä haasteissa. Hankkeen vetäjät olivat miettineet ja rakentaneet valmiiksi yritysjoukolle sopivan ja monipuolisesti kehittävän kokonaisuuden eri asiantuntijaluentoja. Koulutukset olivat käytännönläheisiä, ja niissä oli mahdollisuus pohtia uusia tulokulmia ja tehostamisen mahdollisuuksia nimenomaan omassa liiketoiminnassa.

Business Booster -koulutusten hyvää antia oli myös alueellinen verkostoituminen sekä asiantuntijoiden että muiden kasvuyritysten kanssa. Hyvät ja kattavat verkostot ovat elintärkeitä pienelle kehittyvälle yritykselle, ja osaamisen lisäämisen ohella tämän muotoiset koulutukset myös vahvistavat verkostoja. Kiitos koko hankehenkilöstölle ja rahoittajille arvokkaasta tuesta kasvun tiellä! Pienenä yrityksenä tällaisen asiantuntijasparrauksen tilaaminen olisi ollut mahdotonta.

3. RIS3-teema: osaamisen kehittäminen

Kirjoittajat: Henri Brandt & Atte Jääntti

3.1. Miksi ja miten kiihdytysohjelma auttaa yrittäjiä

RISICO-toiminnassa järjestettiin kaksi Business Booster kiihdytysohjelmaa, hackathoneja ja lukuisia muita tapahtumia ja tilaisuuksia, jossa asiantuntijoita oli puhujina, työpajojen vetäjinä ja sparraajina. Digitaalisen tuotekehityksen konkari Henri Brandt piti Emotional Design- ja Design Thinking työpajoja ja sparraajina. Tässä hänen mietteitään siitä, miksi kiihdyttämötoiminta on kannattavaa.

Yrityksen kehittäminen ei tapahdu kuplassa. Viimeiset vuodet ovat monelle yrittäjälle, erityisesti aloittelevalle, olleet hiljaista pakertamista koronarajoitusten puitteissa. Perspektiivi omaan tekemiseen katoaa, ja ymmärrys siitä, mikä on tärkeää ja merkityksellistä, voi hieman vaeltaa. Emotional Design ja Design Thinking saattavat kuulostaa surinasanoilta, jotka eivät todellakaan surise tai mahdu jokapäiväiseen pakertamiseen. Kuitenkin tuotteistaminen ja tuotteiden sekä palvelujen kehitys huutaa tuoretta ja erilaista näkökulmaa. Se on periaatteessa syy-seuraussuhteiden ymmärtämistä yhdessä katsomalla ja tekemällä yhdistettynä terveeseen maalaisjärkeen.

Tämä on se syy, miksi RISICO-hanke kiihdytysohjelmanä on niin tärkeä.

“Aiheet olivat yritystoiminnan kannalta hyödyllisiä. Sparrausajat olivat todella hyviä. Kokonaisuuden toteutus siten, että oli koko porukalla yhteinen setti, jossa käytiin teoriaa läpi ja sitten vielä sparraukset, joissa pääsi miettimään asiaa oman yrityksen näkökulmasta, oli todella hyvä! Retki Maria01 startup-keskukseen oli todella kiva ja Walidin pitchaus valmennus oli timanttia. Slushin liput oli ihan mieletön juttu!! Aivan ihanat vetäjät Erna ja Teijo!! Minulla oli koko ajan sellainen olo, että he ovat vilpittömästi halukkaita autamaan meitä ja keksivät monenlaisia juttuja, joista olisi meille apua. Molemmille heille heidän työpanoksestaan ja persoonastaan arvostanaksi 10 +.”
– Sanna Koskela, Valmennus Mielessä Oy, Kuusankoski. RISICO Business Booster kiihdyttämöohjelman osallistuja

Toinen tärkeä asia yrittäjyydessä on kohtaamiset ja vertaistuki. Satunnaiset tapaamiset, pienet improvisoidut kahvi- ja virvokesessiot, joissa on potentiaali tehdä ja luoda jotain uutta ja ennennäkemätöntä, ovat loistaneet poissaololaan. Niitä ei vain tapahdu samaan malliin kuin joskus muinoin. Kiihdytysoh-

jelmat, jopa Teamsin välityksellä, mahdollistavat tällaiset törmäytykset. RISICO mahdollisti toki paljon muutakin, esimerkkeinä Slush, *ship Startup Festival ja Arctic 15. Ja voi sitä riemua, kun koronatilanteen hieman hellittäessä pääsimme Kymenlaaksosta Maria01 Verticalin vieraaksi RISICO-hankkeen kiihdytysohjelman puitteissa.

“Business Booster -kiihdytysohjelma on ehdottoman tärkeä innoittaja/sparraaja/kannustaja Kymenlaaksolaisille kasvunälkäisille yrityksille. Kiitos mahdollisuudesta osallistua siihen!” – Mari Unhonen, Legendium Oy, Kotka, RISICO Business Booster-kiihdytysohjelman osallistuja

Tapahtumat, kuten SLUSH, ovat loistavia mahdollisuuksia tavata uusia kumppaneita ja luoda uusia ideoita. (Kuva: Erna Gronow)

Yrittäminen on suurelta osin monialaista ongelmanratkaisua. PK-yrittäjällä ei välttämättä ole käytössään yrityksen alkuvaiheessa hirveästi resursseja muuhun kuin päivittäisen toiminnan ongelmien selättämiseen mahdollisimman kustannustehokkaasti. Erilaisten rahoitushimmeliä ja instrumenttien tutkiminen yön hiljaisina tunteina voi tuntua jopa vastenmieliseltä. Räväkkää kasvuträkkiä hakevalle yrittäjälle tämä olisi kuitenkin melko tärkeä asia tutkia ja penkoa. RISICO-hanke ja Kymenlaakson liitto marssittivat samaan tilaan eturivin rahoitusvaikuttajat kertomaan, mitä kello on ja miten homma etenee.

Me kuulemme muiden tarinoita ja kerromme omamme. Pieni sparrausessio IPR-asioiden puitteissa yritykselle, joka ei ole koskaan edes miettinyt sellaisia asioita. Saman session puitteissa toinen yrittäjä, joka on käytännössä veteraani IPR:n saralla, jakaa omia kokemuksiaan ja erinomaisia käytäntöjään. Toinen sessio, jossa puhumme kuluttajakäyttäytymisestä ja trendeistä maailmassa, joka muuttuu nopeammin kuin ehkä itse edes ymmärrämme. Myynnin aamupalalla kuulemme ja juttelemme sosiaalisen median maksimaalisesta hyödyntämisestä yrityksen arjessa. Kaikki tämä auttaa vastaamaan perustavanlaatuisen kysymykseen siitä, miksi me teemme asioita. Kiihdytysohjelman myötä myös ehkä ymmärrämme, miksi muut tekevät asioita.

"Jokainen tsäänssi on mahdollisuus." – Matti Nykänen, suuri suomalainen filosofi

Kaikki nämä tapahtumat ja kohtaamiset antavat yrittäjälle jotain uutta. RISICO-hankkeen kiihdytysohjelmassa sparranneet asiantuntijat ovat jokainen antaneet uniikin näkökulman ja isompia sekä pienempiä tiedonjyväsia. Jokainen meistä tarvitsee ideoita ja kannustusta, halusimme myöntää sitä tai emme. Sieltä, juuri sieltä, löytyy motivaatio ja energia tehdä paremmin ja tehdä jollain tapaa enemmän. Jos hetkeksi nousee laskentataulukkojen upottavasta kuilusta ja nostaa katseen pidemmälle horisonttiin, näkee ihan varmasti enemmän.

Se on oman sisäisen yrittäjäkompassin kalibroimista.

3.2. Työharjoitteluna oman yrityksen kehittäminen – RISICO:n tuella

RISICO-hankkeen opiskelijayrittäjien tarinasta kirjoitti Atte Jäntti, RISICO projektityöntekijä. Artikkeleihin kerättiin tietoa opiskelijayrittäjiltä haastattelujen avulla.

RISICO-hanke järjesti kesällä 2022 opiskelijoille mahdollisuuden tulla työstämään omaa yritystään, samalla kun he ansaitsevat opiskeluharjoittelussa opintopisteitä. RISICO pystyi myös tarjoamaan opiskelijatiimeille mahdollisuuden yhteistyöskentelytiloihin Xamkin Xlab-tiloista Kotkansaareltä sekä mentorointia

ja työpajoja kaikille opiskelijoille. Mentorointia saatiin RISICO:n henkilöstön omista resursseista sekä ulkopuolisilta ammattilaisilta, jotka järjestivät luentopohjaisia kokonaisuuksia. Kesän aikana RISICO Summer Student Entrepreneur toiminnassa oli seitsemän opiskelijayritystä, joissa toimi yhteensä 13 opiskelijaa viidestä eri Xamk-koulutusohjelmasta.

Opiskelijayritysprojehti alkoi toukokuussa, jolloin uudelleen järjestelimme RISICO Xlab innovaatiotiloja mahdollistamaan opiskelijayritysten ja muiden RISICO-toiminnassa mukana olevien harjoittelijoiden työskentelyn paikan päällä. Jälkeenpäin saamastamme palautteesta selvisi, että yhteinen innovaatiotila oli ollut erittäin arvostettua, toisin sanoen opiskelijat kokivat sen hyödylliseksi oman yrityksen kehittämistä varten. Toimistotilan lisäetuna oli, että RISICO:n työntekijät olivat myös Xlabissa säännöllisesti, joten oli helpompaa kysyä apua tarvittaessa.

Opiskelijayritys-highlight: Normogames

*Normogames voitti *ship startup -tapahtumassa "Paras Etelä-Kymenlaakson startup" -palkinnon. (Kuva: Erna Gronow)*

Yksi Xlabissa työskennelleistä yrityksistä oli Normogames, videopeliyritys, joka sai jo alkukesästä paljon menestystä. Kysyimme haastattelussa Normogamesin kokemuksia RISICO:n opiskelijayritysohjelmasta ja yrityksen historiaa.

Normogames syntyi Finnish Game Jamin jälkeen, kun peliohjelmoinnin insinööriopiskelijat Ott Osla, Samuli Kosonen ja Niko Viitiö tekivät yhdessä viikonlopussa videopelin. Yhteistyö sujui niin hyvin, että kolmikko päätti jatkaa sitä tulevaisuudessa. Toukokuun 2022 alussa Normogames tuli mukaan RISICO-toimintaan ja rekisteröityi virallisesti osakeyhtiöksi. Mukaan tulivat myös graafinen suunnittelija Ilmari Salmi ja audiovastaava Jaakko Mela.

Normogames alkoi työstämään lisää pelejä, samalla kun siinä mukana olevat opiskelijat oppivat yritysmaailman alkeita sekä matkustivat Suomessa kansallisesti markkinoimaan peliään eri tapahtumiin. Isoin tapahtuma, johon tiimi

osallistui, oli Finnish Game Awards, johon heidät oli kutsuttu ottamaan vastaan voitettu palkinto aiemmasta Bit1-kilpailusta. Tämä oli valtava saavutus pienelle yritykselle niin lyhyessä ajassa. Valtakunnallisessa Suomen pelialan gaalassa, Finnish Play Awardsissa, Normo Games sai parhaan opiskelijälähtöisen pelin pokaalin ja runsaasti pelialan huomiota.

Normogames keskittyy kehittämään pääasiallisesti ensimmäisen persoonan ammuntapelejä, kuten sen ensimmäinen peli The Rifleman, jossa taistellaan toisia pelaajia vastaan ainoastaan kiväärein ja puukoin. Muihin genreihin on kuitenkin tutustuttu, kuten Normogamesin peli Platformity todistaa. Platformity on kahden ulottuvuuden tasohyppelypeli, joka on myynnissä Steam- PC-pelien myyntisivustolla.

Opiskelijayrittäjyydessä on Normogamesin mielestä ollut hankalinta yritysasiat. Pelien kehitys on koulusta opittua, ja verkko on täynnä luotettavia resursseja. Yrittäjyys on jokaiselle tiimiläiselle kuitenkin uusi asia, jolloin sopimuksiin ja muuhun yritys- ja tuotekehityksen perushallinnointiin liittyvää opittavaa oli paljon. Tähän Normogames sai kuitenkin apua RISICO:n Erna Gronow'lta ja Elina Saarelalta, mentoreilta, joilla molemmilla on yrittäjyyteen liittyvää kokemusta kattavasti.

4. Verstasmallit työelämän valmiuksien ja yrittäjyyden kehittäjänä

Kirjoittajat: Anni Lippo, insinööri (yamk), projektipäällikkö & Maarit Vahvanen, tradenomi (yamk), lehtori

Yksi RISICO:n tavoitteista RIS3-alojen edistämässä oli yrittäjyyden ja startup-yritysten tukeminen. Tätä tavoitetta edistettiin hyvin tukemalla tulevaisuuden RIS3-alojen työntekijöitä tai mahdollisia yksityisyrittäjiä ja jatkamalla Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkissa aiemmin toteutuneista verstasmalleista saatuja oppeja. Tätä julkaisua varten verstasmalleista ovat kirjoittaneet Anni Lippo ja Maarit Vahvanen, jotka olivat järjestämässä vertaita sekä kehittämässä verstasmalleja.

Ammattikorkeakouluissa käytännönläheinen oppiminen toteutuu usein erilaisissa tutkimus-, kehittämis- ja projektiopinnoissa yhteistyössä elinkeinoelämän ja yritysten kanssa. Koulutuksen ja TKI-toiminnan työelämäyhteistyö on suomalaisten ammattikorkeakoulujen vahvuuksia, jotka on tunnustettu opiskelijoiden työelämävalmiuksia ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä lisäävinä tekijöinä (Aula Research, 2021).

Ammattikorkeakoulut ovat työelämän korkeakouluja, jotka lisäävät elinvoimaa toiminta-alueillaan koulutuksen ja TKI-toiminnan keinoin. Ammattikorkeakoulujen kampukset ja yhteiskehittämistilat ovat vaikuttavia oppimisympäristöjä, joissa korkeakouluopiskelijat ja elinkeinoelämä kohtaavat ja innovoivat uutta. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa on kehitetty verstasmalleja monialaiseen koulutuksen ja työelämäyhteistyön toteutukseen. Xamkissa vuosina 2016–2019 toimineet Logistiikkaverstas ja Digiverstas lisäsivät konkreettisesti korkeakouluopiskelijoiden työelämävalmiuksia yritystoimeksiantoina toteutetuissa projekteissa ja yhteistyökokeiluissa.

Xamkin Xlab-tiloissa järjestettiin muun muassa työpajoja ja verkastustoimintaa. Tilan siirryttyä RISICO-hankkeen hallinnointiin se tarjosi kesätyötiloja myös opiskelijayrittäjille. Kuvassa Normogamesin Ott Otsla ja Ilmari Salmi (vas.). (Kuva: Elina Saarela)

Projektioppiminen tukemassa työelämälähtöistä oppimista

Projektioppimisen lähtökohtana toimii usein työelämästä peräisin oleva kehittämistehtävä, jonka ratkaisemiseen projektiryhmä paneutuu tiiminä. Ohjaajat puolestaan toimivat valmentavassa roolissa opiskelijoiden tukena. Projektioppimisprosessissa projektissa ohjaaja valmisteleekin projektiaihion yhteistyössä työeläkumppanien kanssa opiskelijoille ja luo taustoitusta projektin toteutuk-

selle. Opiskelijat rekrytoidaan projektiin aina tapauskohtaisesti. Opiskelijaryh­mät käynnistävät suunnittelun (lähtötilanne, tavoitteet, projektin määrittely, vastuuhenkilöt, projektisuunnitelma ja viestintä). Tämän jälkeen opiskelijat aloittavat projektiin tutustumisen ja selvittävät taustatietoja projektin toteut­tamista varten. Opiskelijat suunnittelevat projektin toteutuksen, ja suunnitel­ma esitellään ohjaajalle sekä yhteistyökumppaneille. Kun suunnitelmasta on yhteinen näkemys, etenevät opiskelijat projektin toteutukseen. Välivaiheilla projektin etenemistä seuraavat ohjaaja ja toimeksiantaja. Projektin päättyessä opiskelijat esittelevät projektin ja refleктоivat projektin toteutusta ja arvioivat sekä omaa oppimistaan että projektin onnistumista. Projektin päättyessä on hyödyllistä antaa opiskelijoille palautetta sekä pohtia myös projektin jatko­kehitysmahdollisuuksia. (Hasni ym. 2016 & Kymäläinen ym. 2016, 49.)

Kymäläinen (2016, 10) nostaa vahvasti esille, että projektioppimismallissa pro­jektityöskentely tapahtuu tiimeissä. Projektityöskentely vahvistaa opiskelijoiden oman alan asiantuntijuutta, kun he pääsevät työskentelemään yhdessä muiden alojen asiantuntijoiden kanssa. Myös erilaiset roolit projektitiimeissä tarjoavat mahdollisuuksia oppia työelämän kannalta tärkeitä taitoja eri perspektiiveistä. Projektityöskentelyn ohjauksessa on tärkeää olla avoimena uusille toimintata­voille ja ketterille työskentelymenetelmille. Lisäksi ohjaajan on nähtävä sidos­ryhmäyhteistyön arvo ja oltava valmiina miettimään innovatiivisia menetelmiä yhteistyön mahdollistamiseksi.

Logistiikkaverstas monialaisena oppimisympäristönä

Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa vuoden 2016 alussa perustetun Lo­gistiikkaverstas-oppimisympäristön toiminta perustui tarpeeseen kehittää logistiikka-alan innovointi- ja kehittämissympäristö. Kymenlaakso merkittävänä logistiikkamaakuntana oli sijainniltaan luontainen koulutusta ja työelämää yhdistävälle oppimisympäristölle. Logistiikkaverstas integroi monialaiset kor­keakouluopiskelijat ja alueen yritykset konkreettiseen yhteistyöhön ja kehittä­miseen sekä Kymenlaakson elinvoimaisuuden vahvistamiseen.

Logistiikkaverstaan toimintamallissa monialaisista korkeakouluopiskelijoita koostuvat tiimit ratkoivat työelämälähtöisiä toimeksiantoja 2–3 kuukauden kestoisissa projekteissa. Toimeksiannot liittyvät logistiikan haasteisiin ja liike­toiminnan kehittämiseen, ja niitä vastaanotettiin Kymenlaakson alueella toi­mivilta yrityksiltä, organisaatioilta ja kunnilta. Logistiikkaverstaan fasilitaattorit muodostivat toimeksiannoista projektikuvaukset, joita markkinoitiin suoraan opiskelijoille korkeakoulun sisäisissä viestintäkanavissa. Kaikilla opiskelijoilla oli yhtäläiset mahdollisuudet hakea mukaan projektien toteutukseen oman motivaation, kiinnostuksen ja osaamisen puitteissa.

Kuva 1. Logistiikkaverstaas toimintaprosessi (kuva: Nunu Halmetoja).

Kaikkiin Logistiikkaverstaas projekteihin valittiin monialaiset opiskelijatiimit. Monialaisissa tiimeissä oli mukana opiskelijoita eri koulutusohjelmista kaikilta Xamkin kampuksilta. Projekteissa toteutui hyvin opiskelijoiden oman alan asiantuntijuuden vahvistaminen sekä uuden oppiminen toisilta koulutusaloilta ja työelämäyhteistyöstä. Jokainen Logistiikkaverstaas-projektiin osallistunut opiskelija vastasi projektin päätyttyä palautekyselyyn, jossa selvitettiin opiskelijoiden kokemuksia monialaisesta projektityöskentelystä ja työelämäyhteistyöstä. Palautteissa nousi erityisesti esiin opiskelijoiden vahvistunut luottamus omaan osaamiseen sekä rohkeus tarttua uusiin haasteisiin. Projekteissa opiskelijat saivat myös arvokasta kokemusta työelämäyhteistyöstä sekä kontakteja yrityksiin ja mahdollisiin työnantajiin.

Digiverstas jatko i Xamkin verstastoimintamallin kehitystyötä

Syksyllä 2017 Xamkilla käynnistyi Digiverstas-hanke, joka kulki Logistiikkavers- taan jalanjäljissä. Digiverstaan toimintamallissa hyödynnettiin Logistiikkavers- taan parhaita käytänteitä soveltaen toimintamallia erityisesti peli- ja digipro- jektien toteutukseen. Digiverstas-hankkeessa keskeiseksi nousi tiivis yhteistyö Kotkan kampuksen peliohjelmoinnin ja kyberturvallisuuden koulutusohjelmien kanssa. Lisäksi yhteistyöhön kytkeytyi vahvasti myös Kouvolan pelisuunnittelun koulutusohjelma, mutta myös muiden koulutusohjelmien opiskelijoita osallistui aktiivisesti Digiverstas-projekteihin. Projektin polku on kuvattuna kuvassa 2. Digiverstaan kumppanina toimi myös aluekehitysyhtiö Cursor, joka pyrki linkit- tämään yritysten kehittämisprojekteja Digiverstaan rajapintaan.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

Kuva 2. Digiverstaan työelämälähtöinen verstaaprosessi (kuva: Jukka Turunen)

Digiverstaan toiminnan yhteydessä Xamkilla havaittiin myös tarve kehittää toimintamallia pitkäjänteisemmälle ja intensiivisemmälle projektityöskentelylle. Näin syntyi ”kesäharkka”-konsepti, joka antaa opiskelijoille mahdollisuuden työskennellä työelämälähtöisten haasteiden parissa kesäharjoittelussa. Kesä- harkka-konseptia hyödynnetään edelleen myös Xamk Game Studios toimin- nassa. Kesäharkka-konsepti on kytkenyt yhteen yritysten kehittämishaasteet, Xamkin TKI-hankkeet sekä kesäharjoittelupaikkaa tarvitsevat opiskelijat.

Kokemukset työelämälähtöisen verstasmallin soveltamisesta

Xamkilla kokemuksia työelämälähtöisen verstasmallin soveltamisesta on kerätty nyt yhteensä jo kuuden vuoden ajalta. Toimintamalli on osoittautunut toimivaksi keinoksi opiskelijoiden työelämätaitojen ja oman asiantuntijuuden kehittämisessä. Monet opiskelijat ovat projekteissa löytäneet myös verkostoja, joihin he ovat päässeet työllistymään. Lisäksi osa projekteista on toiminut myös kimmokkeena yrittäjyyteen. Verstastoimintamalli on Xamkissa kiinnittynyt vahvasti TKI-hankkeissa toteutettuihin oppimisympäristökokeiluihin. Tulevaisuudessa tavoitteena on integroida mallia mahdollisimman vahvasti suoraan koulutuksen rajapintaan.

LÄHTEET

Aula Research. 2021. "Työelämän korkeakoulu" – ammattikorkeakoulut Suomessa. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2021/Ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4n%20korkeakoulu%202021%20raportti%20v2.pdf?t=1616063937> [viitattu 14.5.2022].

Hasni, A., Bousadra, F., Belletête, V., Benabdallah, A., Nicole, M.-C. & Dumais N. 2016. Trends in research on project-based science and technology teaching and learning at K–12 levels: a systematic review. *Studies in Science Education*, 52:2, 199–231. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03057267.2016.1226573> [viitattu 30.5.2022].

Kymäläinen H.-R., Lakkala M., Carver, E. & Kamppari, K. 2016. Opas projektityöskentelyyn, Tieteestä toimintaa verkoston julkaisu. Helsinki. Helsingin yliopisto. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/160099/Opas_projektity%C3%B6skentelyyn_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 30.5.2020].

5. RIS3-teema: infrastruktuurin ja toimintaympäristön kehittäminen

Kirjoittajat: Antti Leppilampi, Marie Skavo-Sinisalo, Teijo Javanainen, Erna Gronow

5.1. Opiskelijat mukana yrittäjyyspalveluiden kehityksessä

Antti Leppilampi on RISICO hankkeen kanssa monia yhtäläisyyksiä jakavan hankkeen, Booster-hankkeen, projektipäällikkö. Sillä RISICO loppuu, Antti on kirjoittanut miten Booster-hanke aikoo edistää samanlaisia tavoitteita seuraavan kahden vuoden aikana, joita RISICO on edistänyt päättymiseensä saakka.

Xamkista on tullut viime vuosien aikana useita yrittäjyyden tukemiseen liittyviä hankkeita, joiden tueksi Boosteri-hanke perustettiin. Yksi Boosteri-hankkeen keskeisiä tehtäviä on tukea opiskelijaa, joka tarvitsee apua oman yrittäjyysunelmansa kanssa. Ajatuksena on, että opiskelija otetaan ensiksi lyhyeen keskusteluun, jonka pohjalta voidaan selvittää, mikä hanke tai palvelu tukisi parhaiten opiskelijaa. Hankkeen laajempana strategisena tavoitteena on luoda ammattikorkeakoulukenttään opiskelijalähtöinen toimintamalli, joka tukee aloittelevaa yrittäjää Xamkilla. Tämän mallin luomisessa keskeinen asema on juuri opiskelijoilla, joiden kanssa keskustellaan heidän toiveistaan. Tavoitteenamme on yhteisen keskustelun avulla selvittää, missä opiskelijoiden yrittäjyyspalvelut tarvitsevat eniten kehittämistä ja miten opiskelijat voisivat osallistua kehitykseen. Uskomme siihen, että saamme opiskelijat motivoitumaan yrittäjyydestä, jos otamme heidät mukaan kehitykseen ja näytämme, mitä mahdollisuuksia ura yrittäjänä voi avata sekä mitä Kymenlaaksolla on aloittelevalle yrittäjälle tarjota.

Bivu Ndonga Merveille (oikealla) on esimerkki Xamkin opiskelijasta, joka on kehittämässä opiskeluaikanaan omaa yritystoimintaa ja tähtää jatkamaan yksityisyrittäjyyttä opintojensa jälkeen. Kuva Sijoita Tulevaisuuteen -tapahtumasta. (Kuva: Erna Gronow)

Brownin liiketoiminnan professori Danny Warshayn (2022) mukaan yrittäjät lähtevät usein liikkeelle tekemällä "Top-down"-tutkimusta, jossa he etsivät alaansa liittyvää tutkimusta, jota joku muu on tehnyt. Tämän pohjalta yrittäjä valitsee keinot, joilla luoda tuotteensa tutkimuksen pohjalta, ja vertailee tuotteitaan olemassa oleviin kilpailijoihin. Tällainen ajattelu saattaa kuitenkin rajoittaa ajattelua, koska se kuvaa vain sitä, mitä jo on olemassa, eikä sitä, mitä voisi olla olemassa. Sen sijaan pitäisi lähteä liikkeelle Warshayn kuvaamalla "Bottom-up research" tyylillä. Sen mukaan keskeistä olisi tarkastella ja kuunnella asiakkaita koko palveluprosessin ajan. Yrittäjän kuuluisi selvittää prosessista kohtaamattomia tarpeita, joita ei vielä ole osattu täyttää. Asiakkaita tulisi kuunnella heidän itse valitsemassaan ympäristössä, puuttumatta heidän käyttäytymiseensä parhaiden huomioiden selvittämiseksi. Tällaisen tarkastelun avulla voidaan selvittää kohtaamattomat tarpeet ja löytää aihioita, jotka jo hieman toimivat mutta joita voi silti parantaa.

Yrittäjyyttä tukevien palveluiden tarkastelua Xamkilla

Booster-hankkeessa olemme vuoden 2022 kevään ajan pyrkineet tarkastelemaan ja havainnoimaan, mitä kaikkea meidän pitäisi tehdä yrittäjyydestä kiinnostuneiden opiskelijoiden puolesta. Olemme haastatelleet opiskelijoita, opettajia sekä muuta henkilökuntaa mielipiteiden kartoittamiseksi. Keskeisiä huomioita tutkimusvaiheessa ovat olleet toiveet koulutusohjelmien yhteistyön lisäämiseksi sekä palveluiden näkyvyyden kehittäminen. Opiskelijat ja opettajat ovat toivoneet yhteistyötä koulutusohjelmien kesken, jotta pääsisi entistä enemmän tutustumaan toisen alan koulutukseen ja samalla oppimaan toisten osaamista. Kuitenkin isoin toive, joka on tullut monta kertaa vastaan, liittyy palveluiden näkyväksi tekemiseen. Xamkilla on vuosien varrella ollut lukuisia yrittäjyyttä tukevia projekteja, mutta niiden saavutettavuus on välillä jäänyt vaillinaiseksi. Tehtävämme Boosteri-hankkeessa on tarttua tähän ja keksiä uusia keinoja palveluiden näkyvyyden kehittämiseksi. Selvitimme jo ensimmäisenä, että opiskelijat haluaisivat kuulla yrittäjyyteen liittyvistä palveluista mieluiten sähköpostin kautta. Teimme kyselyn Startup Boom 2022 tapahtuman sadan hengen osallistujalistalle, joista noin viidesosa on kirjoitushetkellä vastannut kyselyyn. Yhtenä ratkaisuna markkinoinnin tukemiseksi aiomme vuoden 2022 syksyllä ottaa enemmän opiskelijoita mukaan markkinointiin ja toivomme, että opiskelijat voisivat olla mukana markkinoinnin kehittämisessä muille opiskelijoille. Kokeilemme näin, kiinnostuisivatko opiskelijat viesteistä enemmän, kun viestin lähettäjänä on toinen opiskelija.

Me käynnistämme kesän 2022 aikana yrittäjyyskerhon, jonka tavoitteena on toimia pilottina yrittäjäopiskelijoille. Xamkilla on lukuisia erilaisia yrittäjyysvalmennuksia, emmekä yritä korvata niitä, vaan enemmänkin luomaan matalan kynnyksen kerhon, joka pohjautuu enemmän tekstin alkupuolella mainittuun "Bottom-up research" tyyliin opiskelijoiden tuntemusten tutkimiseen. Alkuperäinen ajatus on, että tapaamme kerran kuussa noin puolentoista tunnin ajan verkkoyhteyden välityksellä, jolloin kaikki opiskelijat pääsevät ääneen kertomaan tuntemuksiaan yrittäjyydestä ja tutustumaan toisiinsa. Kerhon vetäjät ohjaavat keskustelua kysymyksillään, ja päänäyttämöllä ovat opiskelijat. Hankkeessa tavoitteenamme on tutkia juuri sitä, mitä tarpeita ei ole vielä onnistuttu näkemään ja mihin voisimme vastata. Parhaassa tapauksessa saamme jossain vaiheessa myös jotkut opiskelijoista mukaan kehitykseen meidän kanssamme.

Jatketaan kehitystä yhdessä

Vaikka Xamk onkin iso organisaatio, joka saa tukea neljältä eri kaupungilta kampuksineen, tarvitsemme silti tietenkin apua. Meidän täytyy säilyttää välit ja kehittää yhteyttämme korkeakoulukaupunkeihimme, ammatilliseen koulutukseen sekä muihin keskeisiin alueellisiin yrittäjäverkostoihin. Uskon, että kaikilla meistä on toive olla mukana tukemassa yrittäjyyttä ja sitä kautta lisätä

tuottavuutta ja hyvinvointia asuinalueillemme. Jotta kehitys saadaan mahdollisimman hyvin liikkeelle, on erityisen tärkeää saada mukaan kaikki motivoituneet tahot, jotka näkevät yrittäjyyden hyödyt. Yksi vaihtoehto voisi olla tarkastella laajemmin yrittäjien hyvinvointia, mihin Warshayn (2022) teoria viittaa. Minäkäläinen vaikutus voisi olla, jos yrittäjyyden kouluttajat käyttäisivät kunnolla aikaa tarkastellakseen aloittelevien yrittäjien toimintaa Kymenlaakson alueella? Kouluttajat voisivat käyttää aikaa havainnointiin esimerkiksi kuukauden ajan, jonka jälkeen kokoonnuttaisiin yhteen, jaettaisiin havainnot ja luotaisiin yhteiset askeleet sekä pelisäännöt uusien yrittäjien tukemiseksi. Helpommin sanottu kuin tehty. Vai onko? Kokoonnutaan yhteen ja kokeillaan.

Lähteet:

Warshay, D. 2022. See, Solve, Scale. How Anyone Can Turn an Unsolved Problem into a Breakthrough Success. Piatkus: Lontoo.

5.2. Making the digital future of Kymenlaakso SMEs

The author Marie Skavo-Sinisalo is a Project Manager at Xamk University of Applied Sciences working with Digital Economy R&D innovation projects.

My foreign friend was dumbfounded when I briefed him on the curriculum of my children and what skills they are taught at school. After I proceeded to describe what universities of applied sciences do, he kept staring at me even more baffled and was finally able to utter "That all sounds so... so useful. We were never taught anything like that. Stuff that you can put into use in your personal life growing up. Stuff that finds an actual application in your professional life on so many levels. Sounds unbelievable."

Personally, I think this sums up brilliantly the philosophy of the Finnish educational system, as well as the RDI work done within it, as I have come to witness first-hand during the past year. Being able to make an actual impact on things and people was the personal key attraction for me to join the Digital Innovation Hub DIH Kymenlaakso project at Xamk.

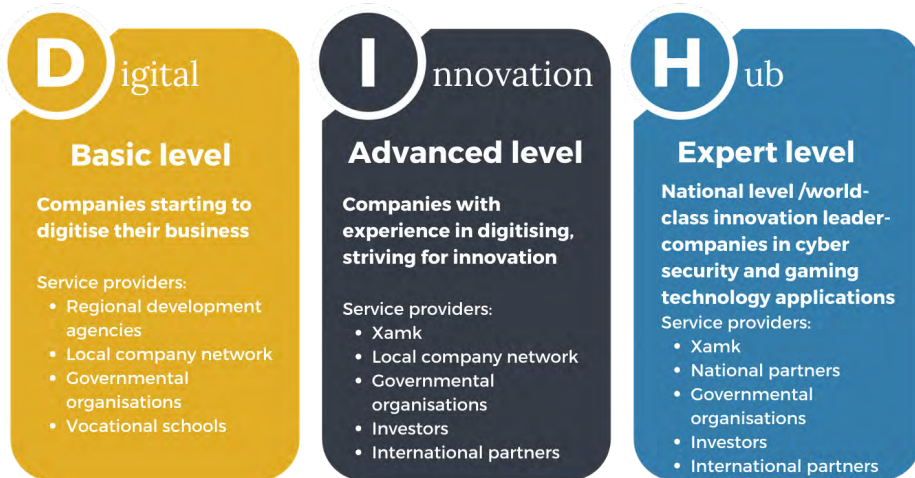
What on earth is DIH?

The Digital Innovation Hub initiative was introduced by the European Commission to tackle the insufficient level of digitalization of European SMEs. DIH is seen as a tool through which SMEs should be able to access competences in order to digitize their businesses, products and services.

As a general rule, Digital Innovation Hubs are networks forming one-stop shops that help companies to become more competitive with regard to their business/production processes, products or services using digital technologies. According to the European Commission, “They are based upon technology infrastructure (Competence Centre - CC) and provide access to the latest knowledge, expertise and technology to support their customers with piloting, testing and experimenting with digital innovations.” Each region is left to decide for themselves what their local DIH looks like. The Digital Innovation Hub DIH Kymenlaakso project is looking to do just that for our region. The project is financed by the Regional Council of Kymenlaakso from MOKRA funds.

What will DIH Kymenlaakso look like?

The project has not yet finalized the proposal for the DIH Kymenlaakso model. After interviewing the region’s different organizations and ICT companies, it has become evident that assistance with the digitization of business processes is needed for all levels. Steps are now being taken to make this happen in practice with the local development companies.

The three stages of DIH visualized.

Specialization

Each DIH should have its field of specialization, unique to its region. DIH Kymenlaakso will specialize in cyber security and application of gaming technology into other business fields, such as logistics.

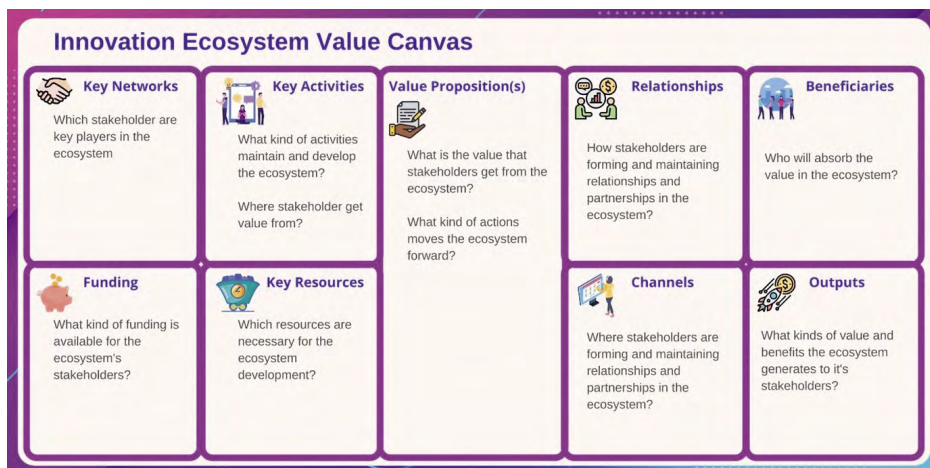
As we prepare for the next phase of DIH Kymenlaakso, we are looking forward to innovations from those fields in the near future.

5.3. RISICO-innovaatioekosysteemi

Teijo Javanainen toimi RISICO:ssa TKI-asiantuntijana kesäkuusta 2020-helmikuuhun 2022. Hän on myös terveysruoan startup-yrittäjä.

RISICO-hankkeen päätavoite oli synnyttää uutta liiketoimintaa Kymenlaakson yrityksiin. Hankkeen aikana toteutettiin hackathoneja, opiskelijayritysprojekteja, tuote- ja palvelukehityksen kiihdytysohjelma sekä useita muita tapahtumia ja aktiviteetteja, jotka tukivat tätä tavoitetta. Hankkeen aikana syntynyt innovaatioalusta voidaan kuvata käyttämällä hankkeen tuloksena syntynyttä Innovation Ecosystem Value Canvasta.

Innovation Ecosystem Value Canvas kuvaa yhdeksän "rakennuspalikan" avulla innovaatioalustan eri toimijat, toimenpiteet ja alustasta saatavan hyödyn. Näin on mahdollista yhden sivun dokumentin avulla hahmottaa, mistä toiminnasta ja arvosta innovaatioalusta koostuu.

Innovation Ecosystem Value Canvas (Teijo Javanainen)

Kun innovaatioalustan tai ekosysteemin tuomaa arvoa arvioidaan, on tärkeää samalla kartoittaa sen eri osat. Tämä tehdään jakamalla ekosysteemi osiin ja kartoittamalla sen tärkeimmät resurssit, toiminnot ja sen tuoma arvo. Jako sisältää seuraavat "rakennuspalikat":

avainverkostot: ketkä sidosryhmistä ovat avainasemassa osana verkostoa

päätoimenpiteet: millaiset toimet ylläpitävät ja kehittävät ekosysteemiä

avainresurssit: mitkä resurssit ovat välttämättömiä ekosysteemin kehittymiselle

rahoitus: mistä kanavista ekosysteemin toimijat saavat kehittämiselle rahoitusta

arvolupaus: mitä arvoa toimijat saavat osallisuudestaan ja millaiset linjaukset edistävät ekosysteemin arvon lisäystä

suhdetoiminta: kuinka ekosysteemin toimijat solmivat kontakteja ja kumppanuuksia keskenään

kanavat: missä ekosysteemin toimijat solmivat kontakteja ja kumppanuuksia keskenään

hyötyjät: ketkä hyötyvät ekosysteemin tuomasta arvosta

hyötyvirrat: mitä hyötyjä ja arvoa ekosysteemi muodostaa sen toimijoille.

RISICO:n innovaatioalusta

RISICO-hankkeen aikana kehittyi innovaatioalusta paikallisten toimijoiden käyttöön. Innovaatioalusta sisältää Kymenlaakson yrittäjyys ekosysteemin, johon kuuluvat kaikki alueellisesti yritystoimintaa ja työllisyyttä edistävät toimijat. Innovaatioalusta tuo myös arvoa esimerkiksi Xamkin opiskelijoille.

Ekosysteemin avainverkostoon kuuluvat paikalliset yritykset, korkeakoulu, alueelliset kehitysyhtiöt (Cursor ja Kinno), alueen kaupungit ja yhdistykset, kuten Kymen Yrittäjät ry. Ekosysteemin tärkeimpiä toimintatapoja ovat yritysopiskelijayhteistyö, kiihdytys- ja hautomo-ohjelmat, verkostoitumistapahtumat, tapahtumat, kuten Ship Festival, ja hackathonit. Avainresursseja ekosysteemin kehittämiseksi ovat kasvuhakuiset yritykset, alue- ja yrityskehittämisen hankkeet, opiskelijat ja innovaatiotilat, kuten Xlab Kotkassa. Rahoituskanavia ovat pääasiassa hankerahoitus ja muut yrityksiä rahoittavat toimijat, kuten Business Finland ja yksityiset pääomasijoittajat. RISICO-hankkeen aikana ekosysteemin arvolupaus kehittyi muotoon kehittämisprojektit tukevat paikallisen yritystoiminnan kasvua.

Ekosysteemissä suhdetoimintaa ylläpidetään keskustelemalla ja järjestämällä tapahtumia yhteistyössä avainverkoston kanssa. Kanavina käytetään kehityshankkeita, verkostoitumistapahtumia ja innovaatiotilaa (Xlab). Ekosysteemistä hyötyvät niin paikalliset kasvuyritykset kuin korkeakoulu ja sen opiskelijat sekä kaupungit. Ekosysteemin tuomaa arvoa on esimerkiksi kiihtyvä tuote- ja palvelukehitys paikallisissa yrityksissä, vahva yritysten verkosto ja rahoituksen saamisen helpottuminen.

5.4. The RISICO Journey – take-aways and ideas for the future

Erna Gronow and Teijo Javanainen from RISICO at an entrepreneurship and investment event in Kuusankoski, Finland in 2021.

RISICO truly was a journey; it started in crisis mode as the world started to reel at the beginning of the Covid pandemic. Through it all, RISICO's goal was to boost product and service development and commercialization for SMEs in the Kymenlaakso region of Finland. RISICO's focus was on the regional RIS3 Smart Specialization priorities, which included:

1. Smart and green logistics (logistical priority)
2. Renewable materials and energy (bio and circular economy priority)
3. Data economy, cyber security and gamification (digitalization priority)

It was a good idea to think of how we were part of something bigger, the entrepreneurial startup ecosystem. And it was always good to think do we, via RISICO, help provide the three E's needed for a startup ecosystem to thrive (as elaborated by Pustovrh, Jaklič, Bole and Zupan (2022, Journal of Local Self-Government):

- Enable startups to exist – legislation and frameworks
- Educate and promote entrepreneurship and innovation
- Empower startups – support and funding

According to Ziakis, Vlachapoulou and Petridis (2022, Journal of Open Innovation), new startup entrepreneurs' motivation is explained mainly through opportunity, as opposed to necessity. Once the enabling basics – such as government legislation – are in place, they identify key issues that foster a successful regional startup ecosystem. These include:

Connectivity of stakeholders
Entrepreneurship education
Previous startup experience and mentoring
Incubator/accelerator support

RISICO addressed all four of these issues. True, there were some challenges with the connectivity of stakeholders when the Covid pandemic forced everyone in the ecosystem to operate online, but fortunately these repercussions were not as serious as we initially feared.

Connectivity of stakeholders

Connection to other entrepreneurs, funding bodies, local decision makers, and connections within our Xamk University were vital to further initial product and service ideas into startup development goals. For example, environmental engineering students were involved in projects where the carbon neutrality of products needed assessment, helping those products become viable.

Especially during Covid, many entrepreneurs felt that RISICO was useful in developing contacts with stakeholders, since natural opportunities for meeting people face-to-face were curtailed. RISICO linked together stakeholders from a huge variety of backgrounds: local city leaders, vocational schools and training centers, city planning and development, startup and technology event organizers, student entrepreneurship societies, business angel networks, the local chamber of commerce, the local port and harbor authorities, university startup incubators in Finland and abroad, and startup organizations and hubs elsewhere in Finland and abroad.

“Optimally, it was motivating, I had a great team to work with, the various meetings were interesting and the pitch went great with precious feedback at the end. The mentors had a very positive vibe and energetic personality”
– Simone Zambrin, Environmental Engineering studies, Xamk Mikkeli campus.
Participant in the 5G Logistics Hackathon organized by RISICO.

Entrepreneurship education

Entrepreneurship education is now something that Xamk University of South-East Finland strives for, and there is a growing trend of providing students from almost any study program the possibility of learning some basics about entrepreneurship. RISICO became part of many students' entrepreneurship stories.

Some students first got a taste of entrepreneurship by participating in some of the hackathons arranged by RISICO and went on to develop their own company – or became part of a product development project for a local SME.

“We basically threw our student intern off the deep end, he immediately had to be hands-on in our industrial application development project. He survived brilliantly! We're looking for funding to continue the development work and potentially hire him in the future.” – Mikko Kortelainen, Innocode. He participated in the RISICO Business Booster accelerator program and his company had a joint student-company development project including a Xamk data-analytics student intern.

Others received information and coaching through RISICO being a co-organizer of student entrepreneurship events and startup programs, such as the Xamk Startup Boom events or Road to Ship summer entrepreneurship program. RISICO also had a strong presence and involvement in the Ship Startup Festivals, annual events for student startup teams.

This involvement with entrepreneurship led to Xamk entrepreneurship teaching staff inquiring whether RISICO would be able to provide student entrepreneurs the possibility of a summer product and business development program.

Previous startup experience and mentoring

As Sanchez-Burks, Brophy, Jensen, Milovac and Kagan (Ross School of Business Paper, 2017) have found, mentoring is fundamental to successful startup founder education. They also found that university programs lag behind non-university accelerator programs when it comes to mentoring, especially in providing support not only during the program but following it up after the completion of the program. They stated that many new entrepreneurs also don't realize the full potential of mentors, especially in building networks.

Previous startup experience was vital – experienced entrepreneurs have the skills to build a new, viable business, and are a core source of vital information for emerging entrepreneurs. Experienced entrepreneurs have real-life experience of how to build a business around a product or service idea. They are able to provide concrete advice on diverse issues. For example, in RISICO, the questions could be very precise, involving, for example, ISO quality standards in food packaging, or what IPR agreements are needed for cloud-based software. Often, another entrepreneur in our network was able to answer – or knew who would know the answer.

In addition, RISICO worked very closely with the local entrepreneurs and business owners' associations, Kotkan Yrittäjät and Kymen Yrittäjät. Often, their member entrepreneurs voluntarily gave their time and access to their networks.

Many of the participants in the RISICO Business Booster accelerator program had product development and business knowledge. Sharing and discussions between accelerator participants and other entrepreneurs was deemed fruitful. In the future, we recommend further developing these sharing and mentoring opportunities and mechanisms. For example, how to build a group sharing dynamic online would need further planning.

Incubator/accelerator support

Having local incubators and accelerators is a key component of providing a place – both physical and mental – where budding entrepreneurs can feel they are taken into consideration and their product and service ideas are provided an arena for development, testing, piloting, progress and growth.

In fact, technology and startup incubators and accelerators have an even broader impact: they foster regional change and growth. Olkiewica, Wolniak, Eva-Grebski and Olkiewicz (Sustainability, 2019) studied technology incubators in the USA and Poland, and found that the incubators caused social, organizational, technical, and financial growth in their respective regions.

Incubators and accelerators provide a hub and network that other technology and entrepreneurship-minded people gravitate towards, creating a positive cycle of change. They are key components of regional startup ecosystems, and even in South-East Finland we should continue fostering this environment of positive change.

“The accelerator program structure advanced in a logical manner. This developed a feeling that the program is useful for my company, I need to participate in the next session, I must be present. A positive domino effect.” – Janne Niitymäki, CTO, Goodlife Technology, participant in the RISICO Business Booster accelerator program.

Kymenlaakso future – what support is needed

In the feedback received from the participating companies, many entrepreneurs appreciated being part of a network – getting feedback and contacts from experts and fellow entrepreneurs was a true help in furthering product and service strategies for the future. These networks should be maintained and grown in the future to help ensure an entrepreneur-friendly local environment that ensures that SMEs and entrepreneurs feel welcome and appreciated.

Another key component was finding solutions to specific startup and SME needs – often with the help of students from Xamk University of Applied Sciences of South-Eastern Finland. No matter which RIS3 priority the company challenge was from (logistical, bio and circular economy, digitalization), using networks with both teaching staff and students helped in finding solutions. Local startup companies could turn to RISICO with their challenges, and we would try to find solutions.

For example, environmental engineering students could help with technical circular economy questions, game programming engineering students developed gamification, or digital business students helped SMEs turn to digital markets. In the future, continuing to involve students from many different fields of study is warmly recommended, since it provides both entrepreneurs with tangible solutions and students with hands-on experience useful in furthering their careers.

Kotka Steam Brewery has worked closely with student interns and start-up businesses through the entirety of RISICO. The company is a good example of a small company that works with students to grant them opportunities to learn and network, while getting fresh perspectives and skills to their own company. (Kuva: Erna Gronow)

In addition, helping students to develop their product and service ideas into clear business ideas is a key component of developing a viable startup ecosystem in any university town. Aiding students to develop business ideas via hackathons and other activities is crucial, as is providing a means on integrating developing their own business as part of their studies. RISICO provided a rare opportunity for this within Xamk, and the university is working on furthering student entrepreneurship growth and opportunities.

Another thing RISICO provided was expert advice, most appreciated by companies especially when needing advice and contacts for funding further product and service development. Providing access to a network of experts helps further development, since even a five-minute conversation may launch a key turning point in development, pivoting growth in a different, more viable direction.

Providing support in all three RIS3 priorities is vital to the future growth of the Kymenlaakso region. Challenges continue with the waning Covid crisis ceding to the challenges brought to the region by the war in Ukraine – especially to the logistical priority area. What is encouraging is that Kymenlaakso has strongly risen in evaluations of a region’s “business friendly” environment, with current evaluations ranking Kymenlaakso the third best in the nation. In addition, digitalization brings with it tremendous advantages that Kymenlaakso can use to develop all three of the RIS3 priorities.

Erna Gronow
Project Manager, RISICO

Lähteet:

Olkiwewicz, M, Wolniak, R., Eva-Grebski M., and Olkiewicz, A. 2019. Comparative Analysis of the Impact of the Business Incubator Center on the Economic Sustainable Development of Regions in USA and Poland *Sustainability* 2019, 11(1) Available: <https://www.mdpi.com/2071-1050/11/1/173>

Pustovrh, A, Jaklic M., Bole D. and Zupan, B. 2019. How to Create a Successful Regional Startup Ecosystem: A Policy-Making Analysis. *Lex Localis – Journal of Local Self-Government*, 2019 Vol. 17, Iss. 3 Available: <https://www.proquest.com/openview/1c2847a8ec6e49f4a6f3721935dd1e77/1?cbl=55210&pq-origsite=gscholar&parentSessionId=mcw4%2BC-qnRDzevQgacgQJT5KEdWUyEYCKXEesNGoBBRo%3D>

Sanchez-Burks, J., Brophy, D., Jensen, T. and Milovac, M. and Kagan, E. 2017. Mentoring in Startup Ecosystems. *Ross School of Business Paper* No. 1376, 6 Nov 2017 Available: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3066168

Ziakis, C., Vlachopoulous, M., and Petridis, K. 2022. Start-Up Ecosystem: A Conceptual Framework and Empirical Research *Journal of Open Innovation*, 2022, 8 (1) Available: <https://doi.org/10.3390/joitmc8010035>

